

POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z powództwa A. S.
przeciwko S. Spółce Akcyjnej z siedzibą we W.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 21 maja 2019 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w G.
z dnia 8 grudnia 2017 r., sygn. akt VIII Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 240
(dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów procesu w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w G. z dnia 8 grudnia 2017 r. oddalono apelację A. S. przeciwko S. S.A. z siedzibą we W. od wyroku Sądu Rejonowego w T. z dnia 20 maja 2016 r., mocą którego oddalono powództwo powoda o przywrócenie do pracy w związku z rozwiązaniem umowy o pracę przez pracodawcę bez wypowiedzenia z winy pracownika.

W sprawie ustalono, że powód był zatrudniony u pozwanego od 2006 r. na stanowisku maszynisty spalinowych pojazdów trakcyjnych. Do jego obowiązków należała kontrola pojazdu pod kątem jego sprawności technicznej. W dniu 26

stycznia 2015 r. powód zaniechał dokonania takiej kontroli w wyniku czego, około godziny 2.00 w dniu 27 stycznia 2015 r., doszło do pożaru lokomotywy w przedziale maszynowym. Z ekspertyzy Stowarzyszenia Inżynierów i Techników w P. wynika, że w części objętej pożarem znaleziono zwęglone kawałki wężyka oraz ślady na urządzeniach układu paliwowego, które nie stanowiły wyposażenia pojazdu. Lokomotywa przed zdarzeniem była sprawna, a przyczyna jej pożaru była zewnętrzna. W związku z tym zdarzeniem pracodawca, po dokonaniu konsultacji związkowej, sporządził w dniu 18 marca 2015 r. oświadczenie woli w przedmiocie rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia (art. 52 § 1 pkt 1 k.p.), które pracownik odebrał w dniu 31 marca 2015 r.

W ocenie Sądu pierwszej instancji powództwo nie jest zasadne, gdyż pracodawca wykazał przesłanki uzasadniające rozwiązanie umowy o pracę w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. (ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych). W odniesieniu do terminu rozwiązania umowy podkreślono, że pracodawca dopiero w dniu 25 lutego 2015 r. dowiedział się o przyczynie pożaru i od tej daty rozpoczął bieg termin określony w art. 52 § 2 k.p. W ocenie Sądu pierwszej instancji, kilkudniowe opóźnienie pracodawcy nie pozbawia go prawa do skutecznego rozwiązania umowy, zwłaszcza gdy pracownik swym zachowaniem celowo i skutecznie uniemożliwiał pełne wyjaśnienie powstałego zdarzenia, odmawiając jakiegokolwiek współpracy. Stąd opisane zachowanie pracownika nie może korzystać z ochrony.

Sąd Okręgowy podzielił zapatrywania Sądu Rejonowego, bowiem prawidłowe ustalenia faktyczne, poszerzone w postępowaniu apelacyjnym o opinię biegłego specjalisty z zakresu BHP, potwierdzają podstawy do rozwiązania umowy o pracę. Natomiast z uwagi na okoliczności zdarzenia pozwana miała prawo zasięgnąć opinii ekspertów w celu ustalenia przyczyny pożaru i osoby odpowiedzialnej. Skoro ekspertyza została przedstawiona 25 lutego 2015 r., a pozwany w dniu 18 marca 2015 r. podjął decyzję o rozwiązaniu z powodem umowy o pracę, to po stronie zatrudniającego nie ma zbędnej zwłoki. Z kolei w zachowaniu powoda, który uchylał się od odbioru przesyłki, Sąd Okręgowy dopatrzył się – podobnie jak Sąd pierwszej instancji – podstaw do zastosowania art. 8 k.p. Tym samym oddalił apelację powoda.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył skargą kasacyjną pełnomocnik powoda w całości, domagając się jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący wskazał na podstawę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., bowiem do rozwiązania umowy o pracę doszło z przekroczeniem jednomiesięcznego terminu (art. 52 § 2 k.p.), a mimo to powództwo zostało oddalone z wykorzystaniem art. 8 k.p., co do którego nie podano konkretnych ujemnych postaw pracownika. Nadto skarżący zaprzeczył, by dopiero po zapoznaniu się z ekspertyzą, pracodawca mógł poznać faktyczną przyczynę pożaru.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i orzeczenie o kosztach procesu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie może być przyjęta do merytorycznego rozpoznania. Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o szczególnym charakterze. Przede wszystkim zmierza do ochrony interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Natomiast jej zadanie nie polega na ponownej ocenie sprawy z perspektywy niezadowolonej z rozstrzygnięcia strony. Przytoczone spostrzeżenie obliguje do wstępnej oceny sprawy w ramach „przedsądu”. Jego zakres jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania. Obowiązkiem wnoszącego skargę jest wyartykułowanie podstawy uzasadniającej jej przyjęcie. Skarżący ów obowiązek zrealizował i powołał się na podstawy z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, to dysproporcja widoczna od razu, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy prawnej, wskazująca, że zaskarżone orzeczenie nie powinno się ostać z racji kwalifikowanego naruszenia prawa, którego skutkiem było wydanie przez sąd drugiej instancji orzeczenia oczywiście wadliwego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15

października 2015 r., III CSK 198/15, LEX nr 1823323). Relacja wzajemnie chronionych dóbr pracownika i pracodawcy – w świetle ustalonych w sprawie okoliczności faktycznych – prowadzi do wniosku, że Sąd Okręgowy dokonał wykładni prawa, której nie można postawić zarzutu w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykorzystanie w procesie art. 8 k.p. nie może samo w sobie stanowić o istnieniu przesłanki suponowanej we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dana norma zakłada szeroki margines swobody w ocenie zachowania pracownika w kontekście nadużycia prawa podmiotowego. W kwestii tej Sąd Najwyższy prezentuje jednoznaczne stanowisko, że oddalenie na podstawie art. 8 k.p. roszczeń z art. 56 § 1 k.p. pracownika może mieć miejsce w okolicznościach szczególnie rażącego naruszenia obowiązków pracowniczych lub obowiązujących przepisów prawa. W tym kontekście w orzecznictwie wskazywane są takie zachowania naruszające obowiązki pracownicze, jak: spożywanie alkoholu na terenie zakładu pracy, przystąpienie do pracy w stanie nietrzeźwości, przywłaszczenie mienia na szkodę pracodawcy, ujawnienie istotnych tajemnic handlowych pracodawcy, pobicie współpracownika (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 26 marca 1998 r., I PKN 571/97, OSNP 1999 nr 5, poz. 168; z dnia 6 kwietnia 2006 r., III PK 12/06, OSNP 2007 nr 7 - 8, poz. 90; z dnia 29 października 2007 r., II PK 50/07; z dnia 16 stycznia 1998 r., I PKN 475/97, OSNAPIUS 1998 nr 23, poz. 683).

Naturalnie dyrektywa z art. 52 § 2 k.p. nakłada na pracodawcę obowiązek rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika w terminie jednego miesiąca od uzyskania wiadomości o okoliczności uzasadniającej rozwiązanie umowy. Bieg tego terminu rozpoczyna się dopiero od chwili, w której pracodawca uzyskał w dostatecznym stopniu wiarygodne informacje uzasadniające jego przekonanie, że pracownik dopuścił się czynu naganego w stopniu usprawiedliwiającym niezwłoczne rozwiązanie umowy o pracę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2016 r., II PK 37/15, LEX nr 2026396).

Niemniej w razie uchybienia opisanej wyżej powinności, należy ocenić, czy istnieją inne równorzędne argumenty, które łagodzą skutki zaniechań pracodawcy związane z przekroczeniem terminu. Uchwycenie istoty sprawy sprowadza się do

analizy wzajemnej zależności między rodzajem naruszonego dobra przez pracownika, zajmowanym przez niego stanowiskiem i stopniem naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych. Wyjątkowo naganna postawa pracownika obliguje wręcz sąd do oceny, czy uwzględnienie jego żądania nie pozostaje w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu Rejonowego w zakresie potrzeby wykorzystania w sprawie art. 8 k.p. Tego rodzaju mechanizm nie dowodzi o wadliwości zaskarżonego orzeczenia, tylko dlatego, że w pisemnych motywach wyroku sądu drugiej instancji aspekt ten został potraktowany zwięźle. Wszak akceptacja argumentów Sądu Rejonowego w tym obszarze, nie obliguje do ich powielania, skoro są znane już stronie powodowej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach procesu orzeczono w myśl art. 98 § 1 k.p.c.